

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiārvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Distinct. V.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

DE CONVERSIONE ET CONFIRMATIONE stantium, & auersione & lapsu cadentium.

DISTINCT. V.

A

Post hanc consideratio adducit inquirere, quales effecti sunt, dum diuidentur auersione & conuersione. Post creationem namque mox quidam conuersi sunt ad creatorem suum, quidam auersi. Conuersti ad Deum, fuit ei charitate adhuc auerti, odio habere vel inuidere. Inuidie namque mater est superbia: qua voluerunt se parificare Deo. In conuersis quasi in speculo relucere cœpit Dei sapientia, qua illuminati sunt: auersi vero exexcati sunt. Et illi quidem conuersi sunt & illuminati a Deo gratia apposita. Iste vero sunt excercati non immissione malitia, sed desertione gratia, a qua deserti sunt non ita quod prius dedita subtraheretur, sed quia nunquam est apposita, ut conuerterentur. Hec est ergo conuersio & auersio, quae diuisi sunt, qui natura boni erant: ut sint alii supra illud bonum per iustitiam boni, alii illo corrupti per culpam mali. Conuersio iustos fecit, & auersio iniustos. Vt ratiō fuit voluntatis, & voluntas vtriusque libertatis.

De libero arbitrio breviter tangit docens quid sit. B

Habebant. n. omnes liberum arbitrium, quod est libera potestas, & habilitas voluntatis rationalis. Poterant. n. voluntate eligere quodlibet, & ratione iudicare, id est, discernere: in quibus constat liberum arbitrium: creati sunt volentes auerti vel conuersti, sed habiles ad volendum hoc vel illud, & post creationem, spontanea voluntate alii elegerunt malum, alii bonum: & ita discernit Deus lucem a tenebris, sicut dicit scriptura, i. bonos angelos a malis, & lucem appellauit diem, noctem vero tenebras: quia bonos angelos gratia sua illuminauit, malos vero excœcauit.

Genes. I. 3.

*Post creationem aliquid datum est stantibus, per quod
conuerterentur: nec merito aliquo, sed gratia
cooperans.*

*Si autem quæritur: Vtrum post creationem cō-
uersis aliquid collatū sit per quod cōuerterētur, i.
diligerent Deum? Dicim⁹ quia est eis collata gra-
tia cooperans, sine qua nō potest proficere ratio-
nalis creatura ad méritum virtutē. Cadere n. potest
per se: sed proficere nō potest sine gratia adiuuante.*

*Quæ sit gra-
tia operās,
& quæ coo-
perans.*

Qua gratia indigebat angelus, & qua non.

*Non indigebat angelus gratia, per quam iustifi-
ficaretur, quia malus non erat: sed qua ad diligen-
dum Deum perfecte & obediendum adiuuare-
tur. Operās quidem gratia dicitur qua iustifica-
tur impi⁹, i.e. de impiō sit pius, de malo bon⁹. Coop-
erans vero gratia, qua iuuatur ad benevolēdum
efficaciter, & Deum p̄x omnibus diligendum &
operandum bonum, & ad perseverandum in bo-
no, & huiusmodi: de quibus postea plenius. Data
est ergo angelis qui persistērūt, cooperans gratia,
per quam conuersi sunt ut Deum perfectē dilige-
rent. Conuersi ergo sunt à bono quod habebant,
non perditō ad maius bonum quod non habe-
bant: & facta est ista conuersio per gratiam coope-
rantem lib. arbitrio, quæ gratia aliis, qui cecide-
runt apposita non fuit.*

An sit imputandum illis qui auersi sunt.

*Ideoque à quibusdam dici solet, non esse im-
putandum illis qui auersi sunt & conuersi, quia si-
ne gratia conuertinon poterant: sed illa non est
eis data, nec culpa illorum fuit, q̄ nō est data, quia
in eis nulla culpa adhuc præcesserat. Ad quod dici
potest, quoniā quib⁹ apposita est ipsa gratia, non
sui ex méritis eorum, alioquin iam nō esset gra-
tia, si ex merito quod esset ante gratiam, daretur.*

Qua culpa gratia non est data eis quib⁹ ceciderunt.

*Quodvero aliis nō est data, culpa eorū fuit: q̄ a cū
stare,*

stare possent, noluerūt quousq; gratia apponere-
tur: sicut alii perstiterunt, donec illis cadentibus
per superbiam eis gratia apposita est. Aperiē ergo
cadentium culpa in hoc deprehendi potest: quia
sine gratia nequirent proficere quam nondum
aceperant: per id tamen quod eis collatum erat
in creatione, poterant nō cadere, id est, stare: quia
nihil erat quod ad easum eos compelleret, sed sua
spontanea voluntate declinauerunt, quod si non
fecissent, quod datum est aliis, utique daretur &
istis.

Quod angeli in ipsa confirmatione beati fuerunt: sed v-
trum eam meruerint per gratiam tunc sibi datam
ambiguum est: de hoc enim diuersi diuer-
sa sentiunt.

G

Hic quæri solet: Vtrum in ipsa confirmatione
beati fuerint angeli: & an ipsam beatitudinem a-
liquo modo meruerint. Quod in ipsa confirma-
tione beati fuerint, plures contestantur auctori-
tates, & ideo pro constanti habendum est: Vtrum
vero per gratiam tunc sibi datam ipsam beatitu-
dinem meruerint, ambiguum est. Quibusdam e-
nim placet quod eam meruerint per gratiam,
quam in confirmatione perceperunt, simulque
in eis meritum & præmium fuisse dicunt: nec me-
ritum præcessisse præmium tempore sed causa. A-
liis autem videtur quod beatitudinē quam rece-
perunt in confirmatione per gratiam tunc appo-
nitam non meruerint, dicentes tunc non fuisse eis
collatam gratiam ad merendum, sed ad bene vi-
uendum: nec tunc eis datum esse bonum quo me-
rerentur, sed quo feliciter fruerentur. Quod au-
tem tunc in præmium acceperunt, per obsequia
nobis exhibita, ex Dei obedientia & reuerentia
mereri dicunt: & ita præmium præcessit me-
rita: & hoc mihi magis placere
fateor.

*Hic non te-
netur.*

V 5

QVOD